

Kaznovana nemarnost.

Marta, supruga nekega uradnika, bila je verla gospodinja in jako dobra mati svojih otrok. V njenej hiši je bilo vse v najlepšem redu, vse je bilo snažno in čedno. Pa ne samo hiše, tudi otroke deržala je Marta v redu in snažnosti. Imela je četvero otrok, izmed katerih sta dva najstarejša, Janezek in Marica, hodila v šolo.

Janezek je bil bistre glave in se je lahko učil; zraven je pa bil lehkoumen in nemaren deček, prijel je za knjigo vselej še le takrat, ko je že bilo treba v šolo. Marica je bila zopet vsa drugačna; Bog obvari, da bi bila kaj drugega storila, nego to, kar so jej mati ukazali.

Nekega četertka po obedu, ko so oče odšli v uradnijo, pokličejo mati Janezka in Marico, ter jima rekó:

„Otroci, sédite in izdelujte zdaj svoje naloge za jutri. Oče bodo prišli denes nekoliko poprej domóv, pa bomo šli potlej na vert, kjer bomo južinali in sladko grozdje jedli.“

Marica je berž ubogala, kar so mati ukazali; vzela je svojo knjigo in učila se je prav pridno. Tudi Janezek je bil vesel, ko je slišal, da bodo šli v vert, kjer bodo grozdje zobali; poišče tedaj tudi on svoje šolske reči in se začne učiti. Pa komaj sede za mizo, spomni se, kako se njegovi tovariši igrajo na sosedovej trati, kako tam veselo skačejo in plešejo, ter mu kmalu mine veselje do učenja.

„Pa zakaj bi se moral ravno zdaj učiti“ začne mermeljati. „Zjutraj zgo-daj ustanem, in lahko se naučim vse, pa tudi naloge še lahko izdelam. Zdaj bi se pa šel malo igrati s svojimi tovariši, dokler pridejo oče iz uradnije!“

„Ti zjutraj rad poležiš; nadalje pomisli, da se nobena reč ne sme odlagati na zadnje trenutke“ rečejo mu mati. „Ako se greš zdaj igrati, ne pojdeš z nami na vert!“ —

Janezek je dobro vedel, da to, kar mati rečejo, mora se tudi zgoditi. Zato se potuhne in dela se, kakor bi se učil. Ali kmalu se zopet oživi, začne se kisati in mermeljati, ter knjige in papir meče sim ter tjá po mizi, da še celó Marico móti pri učenji.

Mati so vse to od strani gledali, naposled jim je bilo tega že preveč, vsta-nejo, primejo Janezka za roko, in ga porinejo skozi vrata rekoč:

„Poberi se mi izpred oči, nepokorní otrok, z nami tako ne pojdeš na vert!“ ter zaprejo za njim vrata.

Janezek se je nekaj časa jokal zunaj na dvorišči, naposled se je pa pobral k svojim tovarišem, ter je kmalu pozabil na vse, kar se je doma godilo.

Oče domóv prišedši najdejo mater in otroke že pripravljene razen Janezka, ki ga ni bilo doma.

„Kje je pa Janezek?“ vprašajo, ko vidijo, da ga ni. Mati mu na kratko povedó, kaj se je zgodilo, in oče odobrijo popolnoma dejanje svoje supruge.

Potem gredó vsi skupaj na vert. Mati so pripravili prav tečno južino. Otroci so bili na vertu dobre volje, kakor malo kedaj poprej; ko so se malo poigrali, dobili so vsak lep kos pečenke, potem tudi hrušek, breskev in grozdja. Ko se je jelo solnce pomikati k zatonu, povernili so se zopet nazaj v hišo.

Tudi Janezek pride med tem domov. Kako mu je bilo pri serci, ko ugleda svoje stariše, tega si pač ne morete misliti. Stisnjen v kot si ne upa pogledati niti očeta niti matere v oči. Oče opazivši ga, pokarajo ga ostro rekoč:

„Janezek, jaz sem popolnoma nezadovoljen s teboj. Svoje matere nisi ubogal in zato tudi nisi vreden moje ljubezni; tudi te ljubil ne bom, dokler se ne poboljšaš!“

Janezek se je začel jokati in hotel je prositi očeta za odpusčenje. Pa oče mu ne pusté, in resno mu rekó:

„Ti se moraš enkrat za vselej poboljšati in odvaditi svojeglavnosti. Zdaj mi ne smeš govoriti ničesar, ampak vzemi košek kruha, — drugega ne dobiš tako nič, — in spravi se v posteljo. Pred oči se mi ne pokaži!“

Janezek se joka na ves glas, pa bilo je vse zastoj. Dekla pride, razgerne posteljo, in Janezek mora iti spat. Predno se uleže, prosi deklo, naj bi ga zjutraj zgodaj izbudila, ker se ima še učiti in naloge spisati.

Mati so to slišali in rekó:

„Nobeden ga ne sme buditi, to vam povem! Zakaj se ni učil denes? Naj se enkrat odvadi svoje nemarnosti. Ako hoče rano ustajati, sam naj se buďi.“

Tako je tudi bilo.

Janezek je kmalu zaspal, in ker je bil truden, spal je vso noč kakor polh.

Da bi se bil zjutraj zgodaj zbudil, o tem je bilo pač škoda misliti. Bili so že davno vsi na nogah, a Janezek je še spal kakor ubit, in nihče ga ni smel buditi. Nū naposled se vendar tudi on probudi; ali kedar? Ura je udarila ravno tri četert na osem.

Janezek opazivši, da se je tako pozno izbudil, skoči kakor nôr iz postelje, ter se hitro obleče. Pač bi stokrat rajše imel, ako bi denes ne šel v šolo, nego da mora iti popolnoma nepripravljen. Naučil se ni, tudi naloge ni napisal, a učitelj mu so zadnjikrat zapretili, da ga bodo gotovo kaznovali, ko pride pervikrat še nepripravljen v šolo. Pa na to še misliti ni smel, kam li še, da ne bi šel v šolo. Vzeme tedaj svoj zajuterk, in z žalostnim srcem odide iz doma.

„Ej, ko bi bil včeraj svojo mater poslušal, kako srečen bi bil zdaj! Kako veselo bi šel zdaj v šolo! Prav so mi mati dejali, da se delo ne sme nikoli odlagati na zadnji čas!“

Tako je Janezek v šolo gredé govoril sam sè seboj. Prišel je v šolo, ko so otroci ravno odmolili; učitelj berž zapazijo, da pri Janezku ni vse tako, kakor bi moralo biti. Otroci, ki imajo čisto in mirno vest, ne prihajajo tako pobito, s tako žalostnim in objokanim licem v šolo.

Tudi se učitelj niso motili. Ko vprašajo slovnico, kaj pravite, kedó je, ki je ni znal? — Janezek! Pregledajo naloge, — kedó je, ki je nima? zopet Janezek. Učitelj ne rečejo niti bele niti černe, ampak zapró Janezka do poludne.

„Jaz sem te že večkrat opominjal zaradi tvoje nemarnosti. Ti imaš prav dobro glavico in lahko bi bil eden pervih, pa nečeš. Zategadelj boš pa moral denes dve uri dalje v šoli ostati nego drugi otroci!“

Tako so rekli učitelj, in Janezek se je začel jokati. Pa jok mu ni prav nič pomagal, bil je zapert v šoli do dvanajste ure.

Mati se niso prav nič čudili, ko Janezka ni bilo iz šole o pravem času. To jim je bilo še le prav po volji, ker namenili so se, da Janezka vendar enkrat odvadijo njegove terme in nemarnosti.

Po dvanajstih, glej, pride Janezek ves objokan domov.

„Ali ti nisem dobro hotela, ko sem ti včeraj svetovala, da se uči svojih reči. Ko bi bil mene poslušal, šel bi bil včeraj z nami na vert, in se prav prijetno zabavljaj; a denes bi tudi ne bil kaznovan od gosp. učitelja. Glej, to so nasledki tvoje nemarnosti in tvoje terme. Da se pa tega za vselej odvadiš, stal boš tam le v kotu, dokler oče ne pridejo; videli bomo, kaj bodo oče rekli. Jaz sem za to, da ostaneš tudi ves po poludne tam v kotu.“

Komaj so mati to izgovorili, pridejo oče.

„Marica! lepo te prosim, pojdi z Milčetom in Tinko k očetu in materi, ter ju prosi, da mi odpusté“ reče jokaje se Janezek, ter milo pogleda svojo sestro Marico.

„Kaj je zopet napravil?“ vprašajo oče, ko ga vidijo, da stoji v kotu in se joka.

„Vsi otroci začno jokati“ boje se, da ga bodo oče ostro kaznovali.

„Oh mati! imejte usmiljenje z Janezkom, vsaj se bode poboljšal,“ prosi Marica.

„Odpustite mu! žal mu je, da vas je razžalil!“ jokata Milče in Tinka.

A Janezek prime mater za roko, ter jo z gorkimi solzami moči. Jokú in žalosti ni mogel niti besedice izpregovoriti.

Stariši so bili sami jako ganjeni nad to ljubeznijo svojih otrok; odpustili so Janezku, ker jim je terdno obljubil, da bode vprihodnje pokoren svojim starišem, in bode tudi vselej poprej svoje dolžnosti izpolnil, predno bode mislil na igranje.

Nú, Janezek je deržal svojo obljubo. Bil je odsihdob prav reden, priden in ubógljiv deček. Nikoli ga ni bilo treba več opominjevati, in storil je svojim starišem na prvi hip vse, kar so pozeleli. Tudi v šoli je zdaj vse drugače napredoval, in je kmalu prekosil vse svoje tovariše.

Blagor otroku, ki si rad k sercu vzame opomine svojih dobrih starišev!

F.

Mlada prijatelja.

Júrijče in Marka sta stanovala v enej vasi. Hiši njijuh starišev bili sta ena tik druge. Obá sta bila stara kakih šest let, in od mladih nog sta se igrala skupaj. Júrijče je svojega prijatelja serčno ljubil, a Marka bi bil svojemu prijatelju rad storil vse, kar je njegovo sercé pozelelo. Ako je dobil Júrijče jabelko od očeta, berž je tekel k sosedovemu Marku, da sta si je razpolovila. Ako se je šel Marka sprehajati, prišel je najpred do Júrijča, ker drug brez drugega nista mogla biti. Prava ljubezen in čversto prijateljstvo bilo je med njima.

Nekega dne zbolí Marka in moral je v postelji ostati. Bilo mu je jako dolg čas, ker se ni mogel niti igrati, niti kaj drugega delati. To sliši Júrijče. Mahoma odide k očetu in ga prosi, naj mu dovoli, da sme obiskati svojega dobrega prijatelja Marka. Oče to rad stori. Júrijče vzame knjigo s podobami ter hiti k svojemu bolnemu prijatelju. Marka je bil zelo vesel, ko zagleda Júrijča, ki mu je obljubil, da mu bode kazal lepe podobe in mu bral mične basni in